

Budapest Főváros XXIII. kerület
Soroksár Önkormányzatának
POLGÁRMESTERE
1239 Budapest, Grassalkovich út 162.

KÉPVISELŐ-TESTÜLETI ELŐTERJESZTÉS

Beszámoló a Rail Cargo Terminal - BILK Zrt-nél történt rendkívüli eseményről

Előterjesztő:	Bese Ferenc polgármester
Az előterjesztést készítette:	Szalontainé Lázár Krisztina osztályvezető-helyettes Hatósági és Adóosztály dr. Weidinger Brigitta osztályvezető Jegyzői Titkárság
Az előterjesztés egyeztetve:	
Az előterjesztést megtárgyalja	Városfejlesztési, Rendészeti és Környezetvédelmi Bizottság
Testületi ülés időpontja:	2020. november 10.
Ellenjegyző:	Vittmanné Gerencsér Judit osztályvezető-helyettes Szervezési, Ügyviteli és Személyzeti Osztály
Jogi szempontból ellenőrizte:	dr. Szabó Tibor jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Az alábbiakban a Rail Cargo Terminal – BILK Zrt-nél (a továbbiakban: BILK) történt rendkívüli eseményről kívánom a Képviselő-testületet tájékoztatni.

Rendészeti Osztályunk jelezte, hogy 2020. október 14-én (szerdán) 22.50 órakor jelentős számú tűzoltó autó vonult ki a BILK Logisztikai központba, mellyel kapcsolatban a vezérigazgató úr tájékoztatását is kértem.

Az esettel kapcsolatban az alábbiakra sikerült fényt deríteni:

2020. október 14-én a BILK telephely ellenőrzése során - mely a logisztikai központ szokásos protokollja – az ellenőrzést végző személy arra lett figyelmes, hogy az egyik tartályból ismeretlen eredetű gőz szivárog. A tartályon történt jelölés szerint az érintett szállítmány „veszélyes” minősítést kapott. A BILK-ben aznap szolgálatot teljesítő vezető úgy döntött, hogy az illetékes Katasztrófavédelem értesítésén túl a riasztó szirénát is beindítja, melyet a Rendészeti Osztály munkatársai is észleltek és a helyszínre vonultak.

Az értesítést követően az illetékes Katasztrófavédelem egységei is rövid időn belül a helyszínre érkeztek, majd megállapításra került, hogy az érintett szállítmány 25 m³ sósavat tartalmaz (UNI789). Az ipari tartály dóm fedele alatt a tömítés meglazult, ezért kezdett a sósav gőze szivárogni. A tartály fedelén a csavar meghúzását követően a szivárgás megszűnt.

Az eset kapcsán a lakosság kilakoltatására nem volt szükség, személyi sérülés nem történt, környezeti kár nem keletkezett, így a szolgálatban lévő Közterület-felügyelők a helyszínt elhagyták.

A Katasztrófavédelem ezt követően értesítette a tartály tulajdonosát a szivárgásról, és naponta ellenőrzést folytatott a területen annak érdekében, hogy sem a telep területén, sem a lakosságot érintően egészséget veszélyeztető helyzet ne alakulhasson ki.

A szivárgó anyag koncentrációját a Katasztrófavédelem műszerrel bemérte, melyből megállapításra került, hogy a lakosság egészségét veszélyeztető mérgező anyag nem jutott a levegőbe, viszont a „veszélyes” anyagot szállító tartályban a normálnál nagyobb a nyomás, mely további szivárgást okozott.

Végül vasárnap a Katasztrófavédelem szakemberei arra a döntésre jutottak, hogy az anyagot át kell fejteni egy másik edénybe, amelyben a szállítás már biztonságosan megoldható. Az átfejtés időtartamára a Katasztrófavédelem úgy döntött, hogy az érintett szakaszon átmenetileg leállítják a vonatközlekedést a lakosság védelme érdekében.

A lakosság védelmét szolgálta azon intézkedés is, mely szerint az uralkodó szélirányba ún. védősugár alkalmazását valósították meg. Ez több méter magas vízoszlop létrehozását jelentette, mely az esetlegesen kiáramló veszélyes gázok, gőzök terjedését volt hivatott meggátolni.

Az anyag átfejtése október 18-án, vasárnap megtörtént.

Jómagam egyrészt október 18-án vasárnap, másrészt október 20-án kedden (kollégáimmal) személyesen is megtekintettem a helyszínt, ahol Lippai Viktor vezérigazgató úr is jelen volt. Vezérigazgató Úrral az ügyel kapcsolatban arra a közös elhatározásra jutottunk, hogy a jövőben szorosabbra fűzzük a közöttünk lévő együttműködést, melynek keretében hasonló esetben a Katasztrófavédelem értesítését követően a Polgármester is azonnal értesítést kap az eseményről.

Ennek keretein belül Vezérigazgató Úr is beleegyezett, hogy közösen létrehozzunk egy olyan protokollt, amelyben az Önkormányzat kiemelt szerepet kap az információ áramlás terén. Ennek keretében egy közös megállapodás is születhet, amely célja, hogy a hasonló rendkívüli események alkalmával a lakosság azonnali és hiteles tájékoztatását meg tudjuk tenni.

Vezérigazgató Úr jelezte, hogy készek bármilyen együttműködésre az önkormányzattal, annak érdekében, hogy a lakosság is megfelelő információkkal rendelkezzen a BILK-ben folyó tevékenységről.

Vezérigazgató Úr tájékoztatása szerint a terminál számos erőfeszítést tesz a hasonló helyzetek elkerülése, – előfordulásuk esetén – ezek megfelelő kezelése érdekében. Fontos számukra, hogy mind a telepen dolgozók, mind Soroksár polgárai biztonságban élhessenek. Néhány példa az intézkedéseik közül:

- A Katasztrófavédelemmel együttműködve kiképzés alatt áll egy, a BILK alkalmazottaiból álló műszaki beavatkozó egység, amely a kisebb szivárgások esetén a hatóság segítsége nélkül is képes a helyzeteket azonnal, biztonsággal kezelni.
- Az egyidejűleg a telepen tartózkodó veszélyes árukat tartalmazó konténerek számának radikális csökkentésére kereskedelmi lépéseket tesznek.
- A kritikusan veszélyes anyagok tárolását még ideiglenesen sem engedik meg a telephelyen, illetőleg a jelenlegi ügyből fakadóan további 54 olyan anyagot tiltottak ki a területről, mely veszélyessé válhat.

57/2013. (II. 27.) Korm. rendelet

a telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól

1. § (1) E rendelet hatálya az 1. és 2. mellékletben felsorolt gazdasági (termelő vagy szolgáltató) tevékenység (a továbbiakban: ipari tevékenység) folytatására terjed ki.

Tájékoztatom továbbá a Képviselő-testületet, hogy a telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól szóló 57/2013. (II.27.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kormányrendelet) szabályozza adott gazdasági (termelő vagy szolgáltató) tevékenységek folytatása esetén szükséges bejelentési kötelezettséget érintett vagy engedély kiadásával kapcsolatos kötelezettségeket.

A Kormányrendelet 2. melléklete taxatív felsorolja azon tevékenységeket, melyek engedély-köteles tevékenységek. Tekintve, hogy ezen 68 elemből álló felsorolásban kizárólag **gyártó** tevékenységek kerültek felsorolásra (pl. alumínium gyártása, kivéve a timföld (alumínium-oxid) gyártása, dohánytermék gyártása, festék, bevonó anyag gyártása, fémtartály gyártása, fűrészarugyártás, papírgyártás, stb.), a BILK tevékenysége nem tartozik a telepengedély-köteles tevékenységek közé, ezáltal ezen engedélyezési eljárás nélkül jogosult a BILK a tevékenységét folytatni.

A Kormányrendelet 1. számú melléklete azon tevékenységeket sorolja fel (82 tétel), melyek esetében bejelentési kötelezettsége van az adott tevékenységet folytatóknak. A bejelentés-köteles tevékenységek esetében a tevékenység a bejelentés napjától azonnal végezhető, azonban a Kormányrendeletben meghatározott szakhatóságoknak utólagos ellenőrzési lehetősége és feladata van. Jogszabálysértés esetén a telep üzemeltetőjét a szükséges változtatásokra lehet kötelezni, szükség esetén a jegyző a tevékenységet megtiltja, a telepet bezáratja.

A cég, illetőleg jogelődje közel 20 éve (2004. óta) folytat az adott területen logisztikai tevékenységet. Korábban – az időközben hatályát veszített – a telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről szóló 80/1999. (VI.11.) Korm. rendelet alapján az adott tevékenység engedély-köteles tevékenység volt. Később ugyanezt a kérdéskört a a telepengedély, illetve a telep létesítésének bejelentése alapján gyakorolható egyes termelő és egyes szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről és a bejelentés szabályairól szóló 358/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet szabályozta, akként, hogy kettéválasztotta a korábban kizárólag engedély alapján folytatható tevékenységeket és új elemként bevezetésre került az ún.: bejelentés-köteles tevékenységek rögzítése a rendeletben, amely rendeletet viszont teljes egészében

megsemmisített az Alkotmánybíróság a 44/2012. (XII. 20.) sz. határozatával. Az Alkotmánybíróság joghézag elkerülése érdekében pro futuro 2013. febr. 28. napjával semmisítette meg a rendeletet, biztosítva ezzel időt a jogalkotónak arra, hogy új jogszabályt alkosson, amely kötelezettségének az akkori kormány a fentebb hivatkozott és jelenleg is hatályban lévő – bár időközben többször módosított - Kormányrendelet megalkotásával tett eleget.

A hatályos jogszabályi előírásokat a BILK teljesítette, a jogszabályban foglalt kötelezettségének eleget téve korábban telepengedélyt kért, majd a hatályos kormányrendelet 1. számú mellékletének 66. pontjában foglalt „**raktározás, tárolás (kivéve mezőgazdasági termények, mezőgazdasági vegyi termékek, műtrágya, nitrogénvegyület raktározása, tárolása)**” tevékenységét az ipari- és kereskedelmi hatóságnak (jegyzőnek) bejelentette, aki a jogi szabályozás alapján a terminált nyilvántartásba vette.

A nyilvántartás közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül, önkormányzatunk honlapján folyamatosan megtalálható.

Megfigyelhető az a tendencia, mely szerint egyre szűkül azon ügyek köre, melyekben a kerületi önkormányzatoknak, a polgármesternek, illetve a jegyzőnek hatásköre van eljárni. Csak néhány példa az elmúlt évekből: szabálysértési hatóságként teljes mértékben az illetékes Rendőrkapitányságok járnak el, gyámhatóságként, illetőleg építésügyi és építésfelügyeleti hatóságként a Kormányhivatalok.

Sajnálatos módon sok esetben a tárgyhoz kapcsolódó jogi szabályozás sem teljesen egyértelmű a főváros esetében, mivel átfedések vannak a főpolgármester és a kerületi polgármesterek jogszabályi feladatai között. Pl. a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. tv. alább idézett rendelkezései alapján is adódhatnak olyan helyzetek, amikor a főpolgármester és a kerületi polgármester is eljárni köteles egyes katasztrófavédelemmel összefüggő feladatok megoldásában.

*„15. § (1) **A polgármester (a fővárosban a főpolgármester)** az illetékességi területén **irányítja és szervezi a felkészülés és a védekezés feladatait**. E feladatok végrehajtására - a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve egyetértésével - közfoglalkoztatási támogatást igényelhet az erre a célra létrehozott költségvetési előirányzat terhére, a külön jogszabályban meghatározottak szerint.*

*(2) **A polgármester a felkészülés keretében:***

*a) **felelős a települési (a fővárosban kerületi) veszélyelhárítási tervek elkészítéséért, valamint a helyi lehetőségek figyelembevételével a védekezés feltételeinek a biztosításáért,***

*(3) **A főpolgármester és a megyei közgyűlés elnöke szervezi és irányítja a fővárosi és a megyei önkormányzat közfeladataihoz kapcsolódó katasztrófavédelmi tevékenységet.***

*16. § **A polgármester a településen a védekezés során:***

a) a 46. § (3) bekezdésében meghatározott kivétellel a hivatásos katasztrófavédelmi szerv szakmai iránymutatása mellett irányítja a településen a helyi katasztrófavédelmi tevékenységet,

b) halasztást nem tűrő esetben átmeneti jelleggel elrendeli az élet és az anyagi javak védelméhez szükséges intézkedéseket, és erről haladéktalanul értesíti a település szerint illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetőjét és a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnökét,

...

*19. § (1) * **A polgármester, a főpolgármester, a helyi védelmi bizottság elnöke, a fővárosi és megyei védelmi bizottság elnöke a katasztrófavédelmi feladatoknak e törvényben meghatározott irányítása és végrehajtása során államigazgatási jogkörben jár el. Az elsőfokú államigazgatási hatósági eljárásban hozott határozataik ellen fellebbezésnek van helye.***

*53. § (1) **A polgári védelmi kötelezettség személyes kötelezettség az emberi élet és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében.***

*(2) **A polgári védelmi kötelezettséggel kapcsolatos ügyekben első fokon a polgármester jár el.**”*

59. § (1) Az ideiglenes polgári védelmi szolgálat azonnali teljesítésének elrendelésére a Kormány, a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter, a megyei védelmi bizottság elnöke, a főpolgármester, valamint a polgármester jogosult.

Fentiek figyelembe-vételével kérem a Képviselő-testületet, hogy a rendkívüli eseményről szóló beszámolót megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XXIII. kerület Soroksár Önkormányzata Képviselő-testületének ...../2020. (XI.10.) határozata a Rail Cargo Terminal - BILK Zrt-nél történt rendkívüli eseményről készült beszámolóról

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy

- I. a Rail Cargo Terminal - BILK Zrt-nél történt rendkívüli eseményről készült polgármesteri beszámolót elfogadja.
- II. a Rail Cargo Terminal - BILK Zrt-nél történt rendkívüli eseményről készült polgármesteri beszámolót nem fogadja el.

Az előterjesztést a Képviselő-testület saját hatáskörében, döntési joggal tárgyalja. A határozati javaslat elfogadása egyszerű többséget igényel.

Budapest, 2020. október 22.

Bese Ferenc
polgármester
előterjesztő

Szalontainé Lázár Krisztina
Hatósági és Adóosztály
osztályvezető-helyettes
az előterjesztés készítője

dr. Weidinger Brigitta
Jegyzői Titkárság
osztályvezető
az előterjesztés készítője